

MCU Khonkaen Campus
30th ANNIVERSARY

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๓๐ หมู่ ๑ ต.โคกสี อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐ โทร.๐-๔๓๒๔-๓๕๕๖-๗
www.mcukk.com

NIC 2016

The 3rd National
and the 1st International Conferences 2016

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Khon kaen Campus
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

NIC 2016

The 3rd National
and the 1st International Conferences 2016

"Integration of Buddhism with research to develop a sustainable society"

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3
และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 1

"พุทธบูรณาการกับการวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน"

หน่วยงานเจ้าภาพร่วม Co-Hosts

28 March 2016

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Khon kaen Campus

การประชุมวิชาการ
ระดับชาติและนานาชาติ
ในวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙

➤ พระครูบล็ดพีระพันธ์ ร่มรุ่นวุฒิไพบูลย์	๗๔๗
➤ พระครูพิศาลโพธิธรรม	๗๖๔
➤ พระครูวรดิตถ์ธรรมนารถ	๗๗๖
➤ พระครูโพธิธรรมานุศาสน์	๗๘๐
➤ พระครูวรวกิจสุนทร	๘๐๓
รวมทั้งหมด	๙๖๐

คำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประเมินวิชาการฯ
คำสั่ง แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความวิชาการ (Peer Review)

พระสมานพิมพ์โพธิสัตว์ตั้งใจโปรดปราน (พระพรหมนาถ)
Stone Sema of Bodhisattva Makes Wishes Come True
(Phra Phrommanart)

W.D.W.C. CONCERNING THE SIGHTS

三

କିମ୍ବା ଏ ହିନ୍ଦୁରେ ପାଇବାର ଅନ୍ତରେ ଆଜିର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର

Abstract

Stone Sema of Bodhisattva Makes Wishes Come True (Phra Phrommanart) is a sandstone Sema carved with the Story of the Buddha (10 Lives) or the Ten Virtue of the Buddha. It presents the popularity and prosperity in the Northeast of Thailand in Dvaravadi Era like in Central Part. This means that Theravada Buddhism was spread all over throughout the 16th Buddhist Era. The big and strong Sandstone Sema presents a beautiful and sweet lady reflecting a unique style of Dvaravadi Art. It also contains of 4 morals truth, dhamma, patience and dedication. Ones who want to achieve what they wish in career can show respect to this Sand Stone Sema to recall memories of the 4 morals. This Sandstone Sema has been given from our ancestors to the descendants to realize the values of local art and it with the Buddhism meaning should be maintained for our later generations.

Keywords: Sandstone Sema, Bodhisattva

卷之三

ในสมาหนาทบานกุศลงทั้งหมด พบรากเป็นแม่หนาทรายที่ลอกภพชาดกพระเจ้าสับชาตหรือ
ทักษิณรัตน์ในพระบรมราชโองการและน้ำดื่มราชาที่ถูกใช้ให้เห็นว่าพระบรมราชโองการได้รับการรักษาไว้ด้วยความประทับใจและตั้งมั่นคงก่อการคิด
ตะวันออกเฉียงเหนือในสมัยทวารวดี เช่นเดียวกับในภาคกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการค้าได้
แพร่หลายอยู่ในช่วงที่อาณาเขตของกรุงรัตน์ ๑๖ แห่ง

ให้ท่านมาที่นี่และเราเป็นผู้ รู้ว่าพระองค์ต้องการให้เป็นไป มีความ
สลักเล่าเรื่องรามาဏารหกสัปดาห์ หรือพระพรหมนา
รพชาตาก มีชนิดความกว้าง ๘๐ เซนติเมตร สูง ๑๖๖
เซนติเมตร หนา ๒๒ เซนติเมตร ส่วนบนเป็นยกว้างออก มี
ยอดแหลม มีเส้นขอรอบนอกแผ่นเสมอ ตรงกลางเป็น^{ราก}
รากพุกคล้ายรากไผ่ยันต์ยาน้ำทึบไว้ที่ฐาน (เยี่ยงสังโพเพาทันชรา) มี
สายยึดปลอกเชือกเข้าด้วยกัน มือขวาบนหันเข้ากำปั่นจิตตรกษ หัวขับ
ลิ้งของบนบ่าทั้งสอง นุ่งผ้าเจ็บหน้านางทรงกลาง ขวดชา
พก มีพ่าเดาเดาอยู่ข้างหน้าบานอึกผืนโนโตริกุชาราฟ้าไว้ทางด้านซ้าย
ลักษณะของใบหน้าเป็นเสียงปีบแบบหวานวดี คือ มีริ้วต่อ กัน
เป็นรูปคล้ายปีกกา ตาปโคนปิดสนิท จมูกแบน ริมฝีปาก
หนา ท่าผอมเกล้าเป็นแนวราบลงรูบกลม มีหมัดห้อยเครื่องตกหลง
มานะมวยผมเป็นสันๆ ๆ ใส่ศืมหยาดราบลายเป็นรูปคล้าย
ดอกบัวทั้งสองข้าง เป็นหลังเป็นลายคล้ายก้านลายก้อน
เมฆซึ่งพบมากในใบเสมาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็น

ສາວລາຍທີ່ຈະໄປ ປິບມສລັກປະກອບກັບລວມລາຍເອົນ ທ່ານີ້ເປັນ ລາຍພັນຮັບຄຸນຊາ ທີ່ອີກພົມທີ່ເປັນ
ເງື່ອງຮາງ ຈາກລັກຂະນະທັງໝົດຂອງກາພ ຕີ່ຄວາມໄດ້ວ່າ ເປັນກາພຂອງພະເພດທຳນາຣາທ ຕອນແປ່ລົງເປັນ
ຫຼັກໂນໂລຢີ ເຊື້ອງມີການຕົກລົງພະຍາຍາກາ (Mahakatradhativassavapataik) ອີ່ທີ່ຈະອ່າວວ່າ "...ເອົາກີກາຫາກະເຊີ
ທອນໄສໄວໃນສາແທກອີກກ້າງໜຶ່ງ ເສົ່ງກີກາຄານທອນອັນຈານນອນວາງເໜືອປ່າ ແລ້ວເຫະມາໄດຍາກາສັດ້ວຍ

សង្គមថទៃពេលវេលាជាម្ចាស់។ ឱ្យបានរាយក្រឹងបាន, ហើយរាយបីបុទ្ធហេដ្ឋារ។ វឌ្ឍនាបន្ទូនប្រចិត្តយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ខ្លួន។ (ភាគីរាយក្រឹងជាអ្នកបង្កើតិន្នន័យ ឧត្តមាណនីមួយៗ និងអនុញ្ញាតនីមួយៗ នៃតំបន់) ហើយ ១៣៩

“นราภารี คณพงษ์ ถันดิฐชัยนันต์, “ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยทางการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้นำในประเทศไทย”,
วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, (สาขาวิชาพัฒนาศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ผลงานวิจัย
วิทยาลัย ๒๕๕๙), หน้า ๑๐๑ - ๑๓๗.

၂၅၁၆, ၁၉၀၈, ၁၉၀၉ ခုနှစ်

เนื่องจากในอดีตเมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย ด้วยความงามของชายหาดที่ขาว幼滑 น้ำทะเลใส ท้องฟ้า晴朗 ทำให้เป็นจุดท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศและชาวไทยชื่นชอบ แต่ในปัจจุบันเมืองพัทยาได้เปลี่ยนไปเป็นเมืองที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจมากขึ้น ไม่ใช่แค่เมืองท่องเที่ยวอย่างเดียว แต่เป็นเมืองที่มีชีวิต การค้า การลงทุน และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีปัญหานักท่องเที่ยวต่างด้าวกระทำการชู้ดชั่ว ทำให้เกิดความไม่สงบในบางพื้นที่ แต่เมืองพัทยาต้องปรับตัวและพัฒนาต่อไปเพื่อรักษาความงามที่มีมาอย่างยาวนาน

๒. พระพราหมณ์การทัสตองกรรม

ประติการรัฐสังฆพุทธศาสนาเป็นแสดงปางวิตรรักษ์ (แสดงธรรม) ด้วยการเจ็บพระอัจฉริ์(เจ้าที่รักและเมือง) พะนกธรรมชีวิชีวิชีชีวิชี ธรรมลักษณะเชื่องทาง (ธรรมอัจฉริ์) หัวใจที่รักษาความเรียบง่าย เนื้อร่างเรียบง่าย เจ้าหน้าที่สักได้เงินๆ โภชธรรมอัมม ฉลองพระองค์เป็นนักพรต กำลังแบกคนหมาบนพระอังสาที่มีหน้อน้ำอยู่ ๒ ข้าง เครื่องแต่งกายและทรงผมของพระพราหมณานารถนั้นแสดงศีลปะศุภบุตธรรมงดงามเดียวที่เข้ามาเผยแพร่พระพุทธศาสนาในสมัยก่อนหน้าวัด ท่าทางยืนแบบเตริลังค์^{๑๐} มากถึงก้างไปคลายแกนคำตัวสถาบันฯ สงกรานต์คู่บงบอกถึงการได้เสียพระชาติเพื่อบำเพ็ญอุเบกษาการมีพุทธศิลป์ที่แสดงความอ่อนช้อยงาม ลักษณะที่แสดงออกในเกียรติษาทางแสดงถึงหลักธรรมที่แสดงแก่พระเจ้าองค์ตราช ตั้งพุทธพจนบานหหนึ่งที่ว่า “บราวนี ดอกกาวี ยอกกาวี ตอกกาวี” แปลได้ว่า พุทธคือไม่ทำก่อร้ายบ้าน ทำให้ก่อไม่ร้ายบุคคลก่อร้ายบ้าน ซึ่งเกิดตรงกับคำสอนที่พระพราหมณานารถได้ตอบคำถามของพระเจ้าองค์ตราชที่ถามว่า “สั่นฐานของท่าน การที่ท่านเห็น

“คุณ นับชาติยาก ๒๓ เก่า,มหาภิบาล เมฆที่ ๒๔ กรุณาพรมานคร); ไส้กันพิพรรณการ (๒๕๗๒,หน้า ๑๗๔) และ E.B.Cowell, The Jataka – or stories of the Bhuddha's Former Birth, Vol. 6, (Cambridge : 1969), Vol.VI, p.114.

^b ERGowell, *op.cit.* Vol. I, preface VI.

¹⁶Loe Gordon H, Old Burma-Early Pagan, Vol 3. (New York :1970), Vol I, p.5. ¹⁷See E.R.Cowell, op-cit, p.46.

“ พศ.ศร.เชษฐ์ดึงสัญชาติ , ใบเสนอทัวร์ดีบ้านกุกดิจง : ฐานข้อมูลโบราณสถานสำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ศึกษาศิลปกรรมโบราณในเอเชียอาคเนย์ คอมมูนิเคชันคี กรมศิลปากร [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://www.archae.su.ac.th/art_in_thailand/?q=node/956](http://www.archae.su.ac.th/art_in_thailand/?q=node/956[๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙])[๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙]

ทั่วราชอาณาจักร “สังฆธรรมชุมชนไทย” หรือ “ปีริมน้ำศักดิ์สิทธิ์” นำโดยเจ้าอาวาสวัด “สุคันธาราม” แห่งวัดสุคันธาราม ท่าวรด วัดรัตนมหาธาตุ ศึกษา คือทำแสดงธรรม โดยการตั้งผู้อ่อนข้น หันฝ่ามือออกนัวหัวเม้มเมื่อและนาเข้าจรถเข้าหากันเป็นวงคล้าย รูปธรรมเชิงรัฐ เพื่อแสดงการเคลื่อนไหวลักษณะแห่งธรรม ซึ่งบางแสดงธรรมเรียกพัฒนาการมาจากการบังคับธรรมอิงค์ลิบะ อินเดีย แสดงความเกี่ยวข้องกับศิลปะปกรณ์เติมสมัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑๐ เป็นท่าอยืนโดยยึดสามส่วนคือ สะโพก หลัง ศรีษะ มักพบเห็นอ่อนในงานศิลปกรรมของอินเดียโบราณที่
๑๑ ตัวตั้งตระหง่านแบบนี้พบบ่อยในสถาปัตยกรรมทางตอนใต้ของไทย เช่น พระพุทธรูปที่วัดไชยวัฒนาราม จังหวัดเชียงใหม่ หรือพระพุทธรูปที่วัดมหาธาตุในกรุงศรีอยุธยา ฯลฯ ที่แสดงถึงการตั้งตระหง่านแบบนี้

“เป็นเรื่องที่สำคัญมากที่ต้องรู้เรื่องนี้ให้มากที่สุด แต่ก็ต้องขอความอนุเคราะห์จากบ้านๆ กันด้วยครับ เพราะเหตุว่าบ้านนี้มีภัยเงียบ”

พระพรหมนารท หลตอยบว่า

四庫全書

คณิตศาสตร์ประยุกต์

ເມືອງບໍລະມານຸມທຶນເຊົາ ຖະໜາ

၁၃၇၂

“คุณธรรม ๔ ประการนี้ คือ (๑) สัจจะ (๒) ธรรม (๓) ทมม (๔) ใจความอตามภาพได้ทำไว้แล้วในสภาพก่อนเพราะคุณธรรมที่อาจมีมาพัฒนาต่อไปนั้นและอาจมีมาพัฒนาไปให้เรื่องที่ใจความตามประถบ”

๓. ก្រោមពរអបនារាទ

พระพรหมที่เรารักนับต้นจนกระทั่งมีคุณธรรม ๔ ประการ ที่เรียกว่า พระมหาวิหารธรรม๔ คือ เมฆหา ภรุณามุหษา และอุเบกษา แต่ในสูตรธรรมที่พระพารามณ์นราภัยทรงจำไว้พระเจ้าเชิงศรีที่ราช ก็ถ้าร่วงจากธรรมที่ทำให้ท่านยกตื้นเป็นพระหมที่มีรุ้ว่าง ผิวพรรณ และสามารถเหทางเดินคลาคลาไปไหนมาไหนได้ด้วยจิตประณานี้ต้องประกอบด้วยคุณธรรม ๔ ประการคือ สัจจะ ธรรมะ ทะมะ และจักะ สั่งสมมาอย่างถ้วนแล้วคือเมฆสาหัสรีอุบัติธรรมที่เรียกว่า ธรรมชาติพระราษฎร์ฯ คือ สืออุษไส้ฝ่ายซ้ายหัวค์ ธรรมชาติฝ่ายซ้ายอุรุริยะธรรม ๓ ประคุณธรรมที่เพ่งกสิณและบริกรรม (อย่างละ ๑๐) ทะมะได้แก่การทราบอันตราย จักะได้แก่การสละกิเลสและการสละวัตถุอันควรให้เป็นธรรมชาติ ๓ บุคคลต้องการให้การงานที่ทำให้ได้สูงเจ้าปีกราชนางรี ใจกลางเมืองกาฬสินธุ์ฯ ๔ ประการ ดังนี้

๑. สังฆะพรหมนารท จากลักษณะภายนอกสังฆะพรหมนารท ที่มีอยู่ร่องยิ้ม ริมฝีปากหนาโดยเด่นชัดเจน แสดงถึงผู้ประกอบพร้อมด้วยวิจิตรทัย ผู้ที่ไม่กล้าเผิดจากความจริงเว้นจากการกล่าววิจิตร หรือเป็นบุคคลที่มีความตื่นตระหนก แต่กลับมีความกระหายที่เรื่องราวที่น่าสนใจ ทั้งนี้ด้วยความสามารถในการอ่านจดหมายที่เขียนโดยคนอื่น ทำให้สังฆะพรหมนารทเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในสังคม ทั้งหลายย่อมกล่าวสรรเสริญย่อมเป็นที่รักที่พ่อใจของคนหมุนคันย่อมเป็นผู้ไม่มีเกรียงและโทยด่างๆแม้สันหัวใจแล้วก็ย่อมเห็นลักษณะคือเล็กควรค์

๗๖๙

๗๖ บุคลิกภาพโลภิกตุ พระคันธ์ราชากลและครอบครัวชาดกบาลี - ไทย เล่มที่ ๒๙ (บาลี ก้าว ๑๐ ตอนที่ ๒๕) พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนพิมพ์ภูมิพลโลภิกตุ, ๒๕๔๘), หน้า ๓๗๒.